

Domače vesti

Vaje in piknik

Pevce zbora "Triglav" se opozarja, da se naj udeležijo pevske vaje v soboto zvečer kot po navadi. Zbor bo priredil svoj piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave., v nedeljo popoldne ter vabi občinstvo na udeležbo.

Dodatno poročilo

K poročilu pokojnega vojaka Pvt. George Valjato se dodatno poroča, da je bil pokojni eden izmed 13 otrok v družini, in sicer so bili: Marion 1. (umrl v detinstvu), Josephine, Charles, Marko ml., Julia, Marion 2., Zora, Steve, Emil, Mildred (umrla), Pfc. John, ki je bil ubit v bitki v Italiji 22. jan. 1944 v starosti 20 let, in Katherine. Oče Marko živi na 1001 E. 63 St., mati Rose pa je umrla ko se je pokojni nahajal v službi domovine.

Zopet doma

Iz bolnišnice, kjer je srečno preštel težko operacijo, se je povrnil na svoj dom Mr. John Cergol iz 3386 E. 102 St., od Union Ave. Zdaj se nahaja na domu pod zdravniško oskrbo. Prijatelji ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo, da bi čim prej popolnoma okreval!

70. rojstni dan

Poznani Mr. Frank Eberwein, ki biva na farmi v Madison, O., bi v soboto obhajal svoj 70. rojstni dan. Družina in prijatelji izrekajo slavljenju iskrene čestitke ter mu kličejo: še na mnoga leta zdravja in sreče!

Seja zbora 'Anton Verovšek'

Jutri, v petek zvečer ob osmih se vrši redna seja dram. zbora "Anton Verovšek" v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Članstvo je prošeno, da se udeleži v polnem številu.

Bolezni

Mrs. Antonia Schiberl iz 425 E. 156 St., ki se že nekaj časa nahaja pod zdravniško oskrbo, se bo začasno podala k svoji hčeri Mrs. Edith Downing, 1430 E. 221 St., Euclid, O., kjer jo bodo prijateljice lahko obiskale. Upamo, da se ji ljubo zdravje kmalu povrne.

Dobili dobitke

Na pikniku podr. št. 48 Sansa, ki se je vršil dne 30. julija, so bili oddani štiri dobitki, katerih so bili deležni sledeči: Slovenska združena zveza je dobila radijski aparat; Mrs. M. Vidrich iz Grovewood Ave. je dobila grelni svetilko; Andrew Turkman iz Schaefer Ave. je dobil električni "toaster"; društvo V. boj št. 53 SNPJ pa je dobilo set nožev.

Za zdravila

V našem uradu sta izročila Mr. in Mrs. Ule iz E. 237 St. \$5 za zdravila v stari domovini v spomin pokojne Mary Obramovič.

Pri podr. št. 106 Sansa pa sta v isti namen darovala \$5 Mr. in Mrs. Frank Tegel in sicer v spomin pokojnega prijatelja Mr. Nick Spelicha.

Darovalcem najlepša hvala!

Prestala operacijo

V Glenville bolnišnici, kjer je včeraj srečno prestala operacijo, se nahaja poznana Mrs. Elsie Rudman (rojena Desmond), 13520 Darley Ave., hčerka družine Anton in Jennie Hrvatin, Waterloo Rd. Obiski začasno niso dovoljeni. Želimo ji skorajšnje popolno okrevanje!

SEN. TAFT NAPADEL TRUMANOV NAČRT ZA OBOROŽEVANJE SVETA

Pravi, da je načrt najboljša metoda, da se Ameriko pahne v bankrot, svet pa v tragedijo tretje svetovne vojne

WASHINGTON, 3. avg.—Ohijski republikanski senator Robert Taft je danes v svojem tedenskem članku vihrano napadel predlog predsednika Trumana ba oboroževanje Evrope.

"Če je za ali pa proti vojaški pomoči Evropi, bi vsak, ki ga zanima zdrava vlada moral biti neprijetno udarjen radi določb predloge predsednika Trumana, katere namen je, da se ves svet oboroži proti Rusiji," je izjavil Taft.

Po mnenju vodilnega republikanskega senatorja, ki je glasoval proti Atlantski vojaški zvezi, bi po svojem načrtu predsednik bil pooblaščen, da oborožuje kogar hoče.

"To se mi zdi najboljše preračunana metoda, da se Ameriko spravi v bankrot, svet pa pahne v tragedijo tretje svetovne vojne."

Mi pospešujemo tekmo pri oboroževanju, pravi Taft

Taft je opozoril, da bi Trumanu bilo dovoljeno, da oboroži katero koli vladno na svetu in da njegova predloga ni omejena samo na Evropo.

"Nova zakonska predloga da je predsedniku pravico, da daruje kakršno koli vladno imovino, če za njo reče, da je "surplus". Zgleda, da je to pooblastilo brez mej. Vključuje celo bojne ladje. Celo se ne ve, če

so tudi atomske bombe kakšna izjema pri teh predsednikovih pooblastilih za razsipanje.

"Mi izpodbujamo oboroževalno tekmo. Skušamo upostaviti vojaško ravnovesje sil v Evropi. Takšna politika je v preteklosti vedno vodila prej v vojno kot pa v mir."

Stroške militarizma se ne more predvidevati

Ohijski senator je opozoril tudi na stroške v zvezi s Trumanovim načrtom za oboroževanje sveta proti Sovjetski zvezi.

"Prav kakor je ekonomsko zdravje Evrope nujno potrebno v borbi proti komunizmu, tako je tudi posebno potrebna zdrava prosperita Zedinjenih držav."

"Ko smo že soočeni z \$3.-000,000,000 do \$5,000,000,000 deficita za prihodnje leto, ali naj sedaj začnemo izvajati obsežni projekt trošenja, ki se lahko razširi na Bližnji vzhod, Daljni vzhod in na južno Ameriko? Meje stroškov tega militarizma se ne more predvidevati," je poudaril Taft.

Državni tajnik odgovoril na protest organizacije Z. N.

LAKE SUCCESS, 3. avg.—Državni tajnik Dean Acheson je danes izjavil, da ima veliko zaupanje v glavnega tajnika organizacije Združenih narodov Trygve Lia, katerega je pred senatnim odborom neka skrivnostna "priča št. 8" napadla, čes da se nahaja pod "vplivom komunistov."

Acheson je odgovoril na ostro protestno noto vršila poslov glavnega tajnika Združenih narodov Byron Price-a, ki je 27. julija označil poročilo senatnega pododbora za "neodgovorne in neosnovane napade na glavnega tajnika Trygve Liea." Price je s svojim protestom zahteval od državnega oddelka, naj takšne napade ustavi.

Neimenovana priča, ki je nastopila pred senatnim pododborom označena le s "priča št. 8," je izjavila, da Lie dovoljuje, da "komunisti terorizirajo uradnike tajništva organizacije."

Acheson je v svojem odgovoru izjavil, da je popolnoma prepričan, da se položaj kot ga je opisala priča, ne bi trpel pri organizaciji Združenih narodov. Toda obenem se je tudi opravičil, da ne more preprečiti kongresnim odborom objavljane poročil.

Državni tajnik je opozoril Price-a, da so mu kot bivšemu direktorju cenzurnega urada Zedinjenih držav dobro znane "tradicije in navade Zedinjenih držav, kar se tiče svobode izražanja."

V svoji protestni noti je Price opozoril državni oddelek, da je organizacija Združenih narodov mednarodna organizacija in da so se vse članice sporazumele glede člena 100 Carterja, da bodo "spoštovale izključno mednarodni značaj odgovornosti, ki

jih imajo glavni tajnik in njegov štab in ne bodo skušale vplivati na vršenje njihovih dolžnosti."

TRUPLO DIMITROVA BO OHRANJENO

KOPENHAGEN, Danska, 2. avg.—Danski časopis "Nationaltidende" je danes objavil vest, glasom katere bo neka danska družba izdelala za Bolgarijo poseben zamrzevalni aparat, s katerim se bo ohranilo truplo nedavno premrlega komunističnega voditelja Georgi Dimitrova.

Dimitrov je umrl 2. julija v Moskvi. Naznanjeno je bilo, da se bo njegovo truplo ohranilo, tako da bo ležalo v mauzoleju v Sofiji, kakor imajo ohranjeno truplo Lenina v Moskvi.

TRUMANOVA IZJAVA O ATOMSKI ENERGIJI

LONDON, 3. avg. — Moskovski radio je danes komentiral izjavo predsednika Trumana, da baje nameravajo Zedinjene države uporabiti atomsko energijo "za dobrobit človeštva."

Moskovski radio v svojem komentarju pravi, da ta izjava predsednika Trumana nikakor ne zveni resnično.

Pozdravi

Iz Chicago, Ill., pošiljata pozdrave Tony in Anna Mrak, ki pišeta, da se od tam podata v Springfield, Ill.

ANGLEŠKI ZDRAVNIK MENI, DA KRISTUS NI UMRL NA KRIŽU

LONDON, 3. avg. — Angleški kirurg dr. W. B. Primrose je danes izjavil, da se na osnovi proučevanja svetopisemskih spisov lahko predmeva, da Jezus Kristus sploh ni umrl na križu.

Dr. Primrose je svoja izvajanja podal v "Hibbert Journal", reviji, ki se ukvarja z verskimi, teološkimi in filozofskimi vprašanji. V članku je rekel, da bi vrste ran, ki jih je Kristus dobil pred križanjem in za časa samega križanja, lahko povzročile stanje znižane življenske sile, katero stanje bi navadni ljudje ne mogli razlikovati od smrti.

Angleški kirurg dalje pravi, da se je možno to stanje zboljšalo, ko so Kristusa položili v hladen grob.

V kolikor so izvajanja dr. Primrosa točna, bi s tem bilo pojasnjeno tudi Kristusovo vsajenje iz grobu.

Župan posreduje v sporu radi pomoči župnijskim šolam

Newyorški župan želi, da bi Mrs. Roosevelt in kardinal Spellman poravnala svoje razlike

NEW YORK, 3. avg.—Newyorški župan William O'Dwyer je danes apeliral na prijatelje Mrs. Roosevelt in rimsko-katoliškega kardinala Francisca Spellmana, naj skušajo izgladiti spor, ki je bil povzročen radi vprašanja federalne podpore župnijskim šolam.

Kot znano, je kardinal Spellman ostro obsodil Mrs. Roosevelt, ker je izrazila mnenje, da bi se podpora moralo odobravati javnim šolam. Ob tej priliki je Spellman rekel, da je Mrs. Roosevelt "nečastna ameriška mati."

To je prvič, da je demokratiški župan, ki je rimski katolik, podal svoj komentar v zvezi s kontroverzno. O'Dwyer ni stopil ne na stran Spellmana in ne na stran Mrs. Roosevelt.

Na časnikarski konferenci je O'Dwyer izjavil, da ga vznemirjajo možne posledice, ki bi jih ta kontroverza med dvema uglednima voditeljima lahko povzročila v mestu. Po njegovem mnenju bi to lahko vodilo v ustvaritev dveh nasprotujočih si taborov.

"Zelo spoštujem kardinala, toda istočasno čutim prav tako veliko spoštovanje napram Mrs. Roosevelt," je izjavil župan.

"Razumem kardinalovo zanimanje za otroke v župnijskih šolah. Istočasno poznam dobro tudi Mrs. Roosevelt in nikakor ne morem verjeti, da bi stališče, ki bi ga zavzela v zvezi z otroki ali pa starši, bilo posledica bigotstva."

"Menim, da se je o tem dovolj govorilo. Obojestranski prijatelji, katerih je dosti, bi morali posredovati med njima v interesu mesta, države in cele naše dežele," je rekel O'Dwyer.

Ženski odsek SNPJ farme

Članice Ženskega odseka farne SNPJ se opozarja, da se vrši seja v petek zvečer ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Prosi se vse članice, da so gotovo navzoče.

Češka sodnija obsodila katoliškega župnika v zvezi s papeževim ukazom

Kratke vesti

ČIANGKAJŠEK SANJA O PACIFISKEM PAKTU

CANTON, 3. avg.—Kitajski nacionalistični diktator Čiang-kajšek je danes odpotoval v severno Korejo, kjer namerava s korejskimi nacionalisti ustanoviti nekakšen pacifiški pakt proti komunizmu.

Medtem pa še vedno prihajajo poročila o nadaljnjih zmagah kitajskih komunistov. V severno-zapadni Kitajski so sile Ljudske osvobodilne (komunistične) armade zavzele važno mesto Ping-liang in si odprle pot za zavojevanje celega področja.

BELO HIŠO BODO POPRAVLJALI 18 MESECEV

WASHINGTON, 3. avg. — Uradniki so danes naznanili, da bo vzelo najmanj 18 mesecev predno bo Bela hiša popravljena, tako da bi predsednik lahko v njej zopet stanoval.

Arhitekt Lorenzo S. Winslow je časnikarjem povedal, da se bo z delom začelo v septembru. Za obnovitveno delo je kongres določil \$5,400,000. Posebna komisija, ki jo je ustanovil kongres, je včeraj zavrgla predlog, da se Belo hišo namesto obnavljanja, popolnoma poruši in zgradi novo.

Bela hiša je stara 150 let.

ZAMORCI TOZIJO TOWNSHIP

GRAND RAPIDS, Mich., 3. avg.—Skupina 48 zamorcev je danes vložila tožbo proti Michigan Townshipu, ker jim je radi njihove plemenske pripadnosti bilo prepovedano, da si gradijo hiše na zemljišču, ki je njihova lastnina. Zamorci zahtevajo \$155,000 odškodnine za pretrpljeno škodo.

"BELA KNJIGA" O KITAJSKI BO KMALU OBJAVLJENA

WASHINGTON, 3. avg.—Državni oddelek je danes izjavil, da bo jutri objavljen datum, ko bo izšla "Bela knjiga" glede ameriških odnošajev s Kitajsko. Knjigo se pričakuje z velikim zanimanjem, kajti v njej bodo objavljena poročila, ki so bila že par let zatrta. Obenem bo z njo pojasnjena sedanja ameriška politika napram nacionalistični Kitajski in diktatorju Čiang-kajšku.

VEČ KOT 4,000,000 BREZPOSELNIH V JULIJU

WASHINGTON, 3. avg. — Censur Bureau je danes naznanil, da se je prvič po januarju leta 1942 brezposelnost v deželi zvišala na več kot 4,000,000 oseb.

16,580 BEGUNCEV PRIDE V AMERIKO V AVGUSTU

WASHINGTON, 3. avg. — Mednarodna organizacija za begunce je naznanila, da bo v teku meseca avgusta prišlo v Zedinjene države 16,580 beguncev.

Duluth, Minn. — V tukajšnji bolnišnici St. Marys se zdravi Anton Pluth iz Chisholma, Minn.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Duhovnik, ki ni hotel podeliti zadnje zakramente umirajoči ženi, je bil radi izdajstva obsojen na osem let zapora

PRAGA, 3. avg.—Češkoslovaška vlada je danes naznanila, da je bil radi izdajstva obsojen na osem let zapora rimsko katoliški duhovnik Rev. Alis Fajstl, ki ni hotel podeliti zadnje zakramente neki umirajoči ženi, ki je bila članica komunistične stranke.

Praški radio je naznanil, da je duhovniku bilo zaplenjeno premoženje in da je poleg zaporne kazni bil obsojen na 10 let izgube civilnih pravic.

Obsodba je posledica papeževga ukaza o izobčenju katoličanov, ki podpirajo komunizem. Po objavi tega ukaza s strani Vatikana pa je češkoslovaška vlada izjavila, da bo vsak duhovnik, ki bi ta ukaz ubogal, postavljen na zatožno klop in obsojen kot izdajalec. Češkoslovaška vlada je odločno izjavila, da ukaza v Češkoslovaški ne bo priznala.

Po papeževim ukazom so onim katolicanom, ki podpirajo komuniste, zanikani sv. zakramenti.

Obupno bolana, 67 let stara žena, ovdela duhovnika

Praški radio je naznanil, da Rev. Fajstl ni hotel na smrt bolani ženi podeliti sv. zakramente, ker je imela člansko karto komunistične stranke. Žena, ki je 67 let stara Zofie Paklikova, se je na smrt ustrašila in je člansko karto vrnila stranki. Šele tedaj ji je duhovnik podelil zadnje zakramente.

Paklikova je imela pljučnico in njeno zdravstveno stanje je bilo obupno. Toda kljub temu je ozdravela, ovdela duhovnika in nastopila proti njemu kot glavna priča.

Praški radio je izjavil, da je duhovnik bil postavljen na zatožno klop "na zahtevo katoličanov" in da je bil obsojen na osnovi "dokazov, katere so predložile priče."

Vatikan ponovno napaden v zvezi z obsodo duhovnika

Soglasno s praškim radiom je do prve obsodbe radi papeževga ukaza prišlo na sledeči način:

Incident se je pripetil 16. julija, ko je oče Fajstl, župnik malega mesta Sebranica, ki se nahaja 90 milj od Prage, bil poklican k smrtni postelji Zofije Paklikove, ki je bila radi pljučnice težko bolana.

Duhovnik je ženo vprašal, če je članica komunistične stranke.

Ko je žena odgovorila potrdilno, je oče Fajstl izjavil, da so soglasno s papeževim ukazom od 13. julija komunisti in njihovi kolaboratorji izobčeni iz cerkve in ji ni hotel podeliti zadnje zakramente.

Žena je vrnila člansko karto komunistični stranki in šele nato ji je duhovnik podelil sv. zakramente.

Predsednik državne sodnije dr. H. Richter, ki je naznanil pravore, je trpko napadel Vatikan. Rekel je, da je Vatikan "glavni sovražnik naših nacionalnih interesov in posebno naše nacionalne neodvisnosti."

Tisk je objavil sodnikovo kritiko Vatikana. V tej kritiki je med ostalim rečeno, da je papežev ukaz o izobčenju odprt napad na osnove notranje ureditve ljudske demokracije Češkoslovaške.

Spellman je član vohunske organizacije, pravi češki časopis

PRAGA, 2. avg.—Glasilo češkoslovaške Komunistične stranke "Rude Pravo" je danes priobčilo daljši članek, v katerem med ostalim pravi, da je rimsko-katoliški kardinal Francis Spellman član "generalnega štaba ameriške organizacije, katere naloga je, da v deželah vzhodne Evrope organizira vohunske mreže in sabotaže."

Članek o Spellmanu je spisal zunanji urednik glasila Andre Simon.

Simon pravi, da je kardinal Spellman za papežem najmočnejši mož v svetovni katoliški hierarhiji.

"On je velik čestilec španskega fašističnega diktatorja Franca in je spisal več člankov, v katerih mu je pel slavospeve," pravi češki urednik za prevzvišenega Spellmana.

"V tesnem sodelovanju z vatikansko vohunsko službo, ki se nahaja pod upravo generala jezuitskega reda Jensena in pod pokroviteljstvom vatikanskega državnega tajnika Montinija, skuša vohunska organizacija (katere član je baje Spellman), povzročiti zmedo v ljudskih demokracijah," pravi Simon.

NAGO DEKLE HOČE PREPLAVATI KANAL

DOVER, Anglija, 1. avg.—Edward Temme, prvi možki ki je preplaval 20 milj širok kanal med Anglijo in Francijo, je danes oštel 16 let staro Američanko Shirley May France, ki je prišla v Anglijo, da bi tudi ona preplavala kanal.

Mlada Shirley je kar javno povedala, da namerava kanal preplavati v Evinem kostumu, to se pravi prav takšna kot jo je narava ustvarila. Njen "manager" tudi meni, da bi plavalni kostum samo oviral plavalno.

"Samo za mlade fante in nedostojne ljudi je nagost privlačna," je izjavil Temme.

VATIKAN TOZI ČASOPISE RADI "OBREKOVANJA"

VATIKAN, 2. avg. — Vatikanski krogi so danes razkrili, da je Rimsko-katoliška cerkev vložila tožbo proti uradnemu glasilu italijanske Komunistične stranke "Unita", ki je baje objavilo neki "obrekovalni članek", v katerem je rečeno, da katoliška cerkev razveljavlja poroke, če se ji zato plača.

Poleg "Unita" je tožen tudi urednik glasila in časopis "Il Paese," ki je članek ponatisnil.

Vatikanski krogi poudarjajo, da tako zvani sveti tribunal katoliške cerkve ne razveljavlja poroke, pač pa v nekaterih primerih lahko odloči, da neki zakon ni bil pravilno sklenjen in ga radi tega ne prizna.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE HENDERSON 5311-12 CLEVELAND 3, OHIO

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

SPELLMAN, MRS. ROOSEVELT IN A.D.

II.

V zvezi s kontroverzno med kardinalom Spellmanom, Mrs. Roosevelt in neolikičnimi komentarji A.D., bi radi še nekaj pripomnili. A.D. pravi, da "vsi tisti, ki so zagrizeni sovražniki katoliške cerkve, so porabili to priliko in hitijo zagovarjati babnico (t. j. Mrs. Roosevelt)."

Resnica je, da so mnogi ugledni Američani v tej kontroverzi nedvomno na strani Mrs. Roosevelt, nikakor pa ne na strani kardinala Spellmana. Naj omenimo, da je celo katoliški kongresnik Jacobs stopil v obrambo Mrs. Roosevelt in odprto povedal, da se strinja z njo, ne pa s svojim kardinalom!

Samo najbolj zagrizeni sovražniki ameriških demokratskih principov najdejo v tej kontroverzi povod, da bi napadali Mrs. Roosevelt. Med te nedvomno spada sama A.D. Naše klerikalno-domobransko glasilo lahko vpije kolikor hoče o "babnici" Mrs. Roosevelt in potvarja njeno stališče, toda jasno je, da si s tem katoliška cerkev ni pridobila nobenih novih simpatičarjev, kje pa zagovornikov, ki bi se zavzemali za njene zgubljene interese v vzhodni Evropi! Katoliška cerkev, katere predstavnik tu v Ameriki je ta toliko oglašani kardinal Spellman, je z napadom na Mrs. Roosevelt zagrizla v kisl grozdje. To naj bo popolnoma jasno!

Za A.D. so seveda zopet "sopotniki" vsi oni, ki zagovarjajo Mrs. Roosevelt. To pomeni, da je med sopotnike in "sovražnike katoliške cerkve" vključila 45.000.000 ameriških protestantov, mnoge voditelje drugih ver, celo mnoge svoje lastne "sinove." To pa prav v času, ko bje hud boj s komunističnimi vladami v Češkoslovaški, Poljski, Madžarski itd. Ali more pričakovati, da bodo simpatije ameriškega ljudstva na njeni strani, ko pa s takšnimi obsodbami in obrekovanjem znane in zelo spoštovane Američanke jasno dokazuje, da ji ni samo komunizem trn v peti, pač pa tudi vsi najosnovnejši principi ameriške demokracije?

Naj to pojasnim bolj natančno. V prisotnosti kardinala Spellmana je rimsko-katoliški duhovnik Edwin B. Broderick imel pridigo v katedrali St. Patricks o dekretu Vatikana, po katerem so izobčeni iz cerkve vsi oni katoličani, ki na en ali pa drug način podpirajo "stvar komunizma."

Rev. Broderick je med ostalim rekel, da po tej papeževi obredi ni "mesta za vmesne barve," kar pomeni za stališča, ki bi nasprotovala učenju katoliške cerkve. V cerkvi ni mesta za politične mnogobarvneže (temveč le za politične enobarvneže), ni mesta za sodelovalce s komunizmom (med katere spadajo tudi oni, ki obsojajo Francovo fašistično diktaturo), ni mesta za kompromisarje (za one, ki si prizadevajo izgladiti spore), ni mesta za zapeljane liberalce (med katere spadajo vsi, ki niso absolutno pokorni hijerarhiji), ni mesta za filozofske dlakocepce (med katere spadajo vsi oni, ki želijo povedati svoje samostojno mnenje, kakor ga je na pr. povedala Mrs. Roosevelt).

Ze po gornjih izjavanjih je prav jasno, da tu gre za absolutno pokorščino vseh katoličanov svoji hijerarhiji. To je, bojmo se, podobno totalitarstvu, kajti tu se ne priznava ne svobode govora, ne svobode izražanja različnih mnenj in ne svobode kritike. Res je, da te odredbe veljajo za katoličane, ne pa za pripadnike ostalih ver. Toda te odredbe nam razkrivajo tudi ozadje napadov na mnoge liberalce, ki so se upali podati najmilejše kritično mnenje o Vatikanu ali pa posameznih voditeljih. Razkrivajo nam ozadje napadov na one liberalce, ki, zvesti svojim liberalnim mnenjem, stojijo na poti agresivni vatikanski hijerarhiji tu v naši lastni deželi. Kajti dobro je znano, da je ta aktivnost Vatikana v naši deželi zavzela že takšne oblike, da katoličani cenzurirajo knjige, izobčajo iz šolskih knjižnic liberalne revije, označajo za komunistične ali pa sopotnika vsakega, ki se jim upa zoperstaviti, falsificirajo sam pojem ameriške demokracije in na splošno kažejo čudovito aktivnost na vseh poljih—verskem, političnem in ekonomskem.

No, zaradi takšnih kontroverz se svet ni podrl ne v preteklosti in se ne bo tudi v bodočnosti. Seveda, oni Američani, katerim je pri srcu stvar prave demokracije in ki so vedno verjeli v naše tradicionalne svobodščine, bodo postali še bolj čuječi. Ni nobenega tako mogočnega krika o "komunistični nevarnosti," ki končno ne bi utihnil za trenotek in pri tem dal priliko ljudem, da slišijo pridrušeni krik totalitarcev, ki o komunizmu vpijejo kot vpije tat: "držite tatu."

Mi smo tole kontroverzno želeli zaključiti v interesu same matere cerkve. Kajti nič ni manj popularno kot s trmo zaletavati v stvari, ki so svete vsakemu iskrenemu

UREDNIKOVA POŠTA

Praznovanje 45-letnice SNPJ v Clevelandu

Cleveland, O. — V nedeljo, 14. avgusta bodo praznovali clevelandska društva Slovenske narodne podporne jednote 45-letnico obstoja naše zasluzne in največje, slovenske bratske podporne organizacije v Ameriki — Slovenske narodne podporne jednote. Slavje se bo vršilo na izletniški farmi SNPJ na Heath Rd. pod pokroviteljstvom Clevelandске federacije društev SNPJ.

Za to slavje je odbor Federacije pripravil poseben program, ki se bo izvajal na izletniških prostorih na ta dan. Nastopili bodo pevski zbori Triglav, Zarja, Slovan in kvartet Glasbene Matice; pozabavali nas bodo mladinski krožki št. 2 in 3 in glavni govornik bo pa glavni predsednik SNPJ, brat Joseph Culkar, ki bo to pot prvič nastopil kot govornik v Clevelandu.

Brat Culkar je sedaj na turi po zapadu in bo brez dvoma dobil dober vpogled v položaj društev v zapadnih državah in jim pripomogel za nadaljno razvijanje in porast članstva SNPJ, akoravno so oddaljena od središča Jednote. On je srednjega leta, ampak star Jednotar. Socialno stanje našega človeka mu je dobro znano, ker on sam, čeravno rojen v Ameriki, si je moral s trdim delom preživljati svojo in prerano umrlega očeta družino.

Slovenska narodna podpora jednota je v prešlih 45 letih podpirala, poleg svojega članstva v slučaju bolezni ali smrti, tudi kulturna in prosvetna društva, ker je čutila, da je to tako povezano medseboj za našo splošno priznanje razumevanja do prave človekoljubnosti in obstoja. Zato in v tem pogledu so se odzvali za sodelovanje naši pevci, ki nam bodo zapeli nekaj lepih pesmi na tem slavlju. Kvartet Glasbene Matice je poznan in ga radi slišimo kjer koli nastopi, pevski zbor Triglav nastopi v celoti in naznanili so nam, da se pripeljejo kar z avto-busi in pripeljejo seboj še ostale "Westidčane". Tako tudi Zarja nastopi v mešanem zboru, ki radi žrtvujejo svoj čas za dober namen, kot zvesti Jednotarji, in tako tudi fantje od Slovana v moškem zboru nam bodo zapeli nekaj lepo donečih pesmi. Pevski zbor Triglav in Slovan bo dirigiral pevski učitelj Frank Vautar in Zarjo pa Joseph Krabec. Program bo vodil pa brat Matt Petrovich. Program se začne izvajati ob 3:30 popoldne. Za ples bodo igrali Gerchmanovi godci.

To pot se bo napeljala močne zvočnike in postavilo poseben oder, kjer bodo nastopali govorniki in pevci. Zato se vabi vse od blizu in daleč, da pride-te na to slavje 45-letnice SNPJ pionirji in mlajši, da tako skupno počastimo naše dosedanje delo in doprinešeni del za boljšo človeško družbo in za medsebojno pomoč. Na prostore bodo vozili tudi avtobusi izpred Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. in gredoč se ustavi in pobere izletnike v Collinwoodu in določen čas ali vozni red bo sledeči: prvi avto-bus

Američanu. Če bi kardinal Spellman napadel Fosterja ali pa Blancharda, bi to mnogi katoličani razumeli. Toda ko se zaletava v Mrs. Roosevelt, tega mnogi ne bodo razumeli, še manj pa bodo razumeli histerično vpitje A.D., ki to naj-uglednejšo Američanko označa za "babnico." Mi, seveda, ne moremo prepričati A.D., da ne bi na takšen surov način zmerjala soprogo pok. predsednika, kakor verjetno ne bi mogli nobenemu prepričati, če bi začel prevzvišenega kardinala Spellmana označati za "dedca." Toda vedno smo poudarjali, da je nevarno v naši deželi netiči kontroverze, ki se lahko spremenijo v verske predsodke usodepolnega obsega. Ljudje, ki nimajo čuta za toleranco, naj je ne pričakujejo niti z druge strani.

bo odpeljal izpred SND na St. Clair Ave. ob eni uri popoldne, gredoč se bo ustavil pred SDD na Holmes Ave. in nato pri SDD na Waterloo Rd., drugi pa odpelje ob treh. Voznina je 75c.

Da bo šlo vse po redu in za pogostitev gostov bodo skrbeli br. Camilius Zarnik, predsednik skupnih odborov in pa načelniki raznih oddelkov bratje Carl Samanich, Anton Wapotic, Blaž Novak, Joe Fifolt, John Krebel in sestri Josephine Tratinik in Josie Zakrajšek. Tem se bomo pridružili člani in članice od raznih društev, ki smo se priglasili za delo na tem slavlju, tako, da ne sme ničesar manjkati. Objuba dela dolg in delavci glejmo, da bomo na mestu ob določenem času.

Za praznovanje Clevelandске. ga dneva SNPJ ob 45-letnici SNPJ je videti že sedaj veliko zanimanje. Razumljivo, saj je clevelandska slovenska metropola častno vršila svojo bratsko dolžnost za ugledno SNPJ. Zato bomo tudi 45-letnico dostojno počastili. Člani in članice, kaj pravite? Pa da, vidimo se 14. avgusta v izletniškem parku SNPJ na Heath Rd.

Louis Kaferle.

Kam pa prihodno nedeljo?

Podružnica SANSa št. 106 bo priredila prihodno nedeljo, to je 7. avgusta, velik piknik na prostorih Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Piknik se bo pričel točno ob eni uri popoldne. Prav gotovo bo veliko ljudi navzočih, kakor je bilo 29. 30. in 31. julija, ko so veterani priredili svoj piknik. Veterani mogoče ne vedo toliko, zakaj de-lajo, mi pa se zavedamo, da delujemo za pomoč našim potreb-nim onkraj morja; da se preskr-bi za revne otročičke in našo mladino, kar ji je potrebno, predvsem pa za njihovo zdravje.

Tudi naša podružnica št. 106 je že dosti storila za naše brate in sestre v stari domovini. Ape-liram na vas, da gotovo pridete in pomagate po svoji moči. Zakaj vas prosim, da se ude-ležite? Zdaj prihajajo v Ameri-ko tudi mnogi begunci in fašisti iz Evrope. Če je kdo od nas brez dela, ga tako hitro ne dobi, če ga sploh; če pa pride kak begu-nec ali fašist iz Avstrije ali pa Italije, dobi delo takoj, čeprav je bil nasproten Ameriki. V našo svobodno deželo sem prišel že leta 1906, kar pomeni, da sem tu že 43 let, sem danes brez dela. Begunci pa dobijo delo takoj. Tu se godi velika krivica in je potrebno, da držimo skupaj. No, pa pustimo to in se obrnimo na-zaj k našem pikniku v nedeljo.

Videli boste, kako hitro se dviga naša nova dvorana—kot goba po dežju. Prostorji so kakor nalašč pripravljeni za takšne piknike. Naši točaji vam bodo postregli s pijačo, imeli pa bo-mo tudi raznovrsten prigrizek. Piknik se bo nadaljeval v mali dvorani do pozno v noč.

Torej, pridite vsi prihodno nedeljo 7. avgusta na piknik na-še podružnice! Na svidenje!

P. S. Federacija pa bo imela piknik 14. avgusta na farmi društev SNPJ.

Frank Fende.

Piknik in strelske tekme

V nedeljo 7. avgusta priredi St. Clair Rifle & Hunting Club svoj letni piknik in strelsko tekmo. Oddane bodo tudi lepe na-grade najboljšim strelcem.

Vabimo tudi druge lovske klube, da tekmujejo, kdo je boljši strellec. Ravno tako vabimo tudi posamezne lovce, da pridejo po-kazati svojo spretnost v strelja-nju.

Seveda bomo imeli tudi drugih dobrot na razpolago. Za plesa-željne bo igrala Urankarjeva godba, za lačne in žejne pa bodo

skrbele naše brhke kuharice in naši vrli točaji.

Torej, lovci in posamezni dru-gi, obiščite nas na 7. avgusta. Ne bo vam žar par ur v-veseli družbi.

Piknik se vrši na klubovi far-mi v Painesville, Ohio. Kažipot je sledeči: Vozite do Painesville, tam vzamete cesto 44 in vozite še eno miljo na južno stran. Pa-zite na velik napis: "St. Clair Rifle & Hunting Club," na levo stran ceste.

Torej na svidenje na 7. avgu-sta!
Andrew Božič.

PODOBA OTONA ŽUPANČIČA

V ozračju stoletnice Prešer-nove smrti in 150. obletnice roj-stva A. Puškina se je odmaknil našim očem telesni lik Otona Župančiča, zadnjega izmed čet-vorice slovenske moderne.

Njegovo ime je bilo v zadnjem pol stoletju kakor plamenica naše poezije. Nastopil je ob ča-su, ko je usahnila pesniška žila Simonu Gregorčiču in je bila že razglašena Aškerčeva lira. Štir-je "Rusi" so tedaj "vdrili" v hram slovenske poezije: Kette-Mihajlov, Murn-Aleksandrov, Cankar-Saveljev in Župančič-Aleksej Nikolajev. Vsak izmed njih je imel nastavek za razvoj v samobitno pesniško osebnost. In zgodilo se je, da je naša po-ezija, prvič po Prešernu, stopila na svetovno raven. Podvig ni bil brez trevanih prijemov: de-kadencia, ki je strašila po veli-kih svetovnih literaturah, kate-re so si lahko privoščile takšno stranpot, je bila tembolj nevar-na slovstvom malih narodov, ker bi jih lahko zavrla v pra-vilnem razvoju.

Slovenska moderna ni podle-gla tej skušnjavi. Rojena iz zdravega rodu, okrepčana z du-hom domače zemlje, je dala iz sebe kipeče, toda pristne soko-ve. In če je Župančičeva "Čaša opojnosti" (1938) vsebovala kakšno kapljico pariškega ab-sintia, je bilo to tekočina, ki je le priložnostno kanila zraven.

"Pisanice", pesmi za mladino, izšle l. 1900 so pričale, da je njihov oče zdrav Beli Kranjec, sin svojega ljudstva, pa je Slovan povrhu. Pesmi, n. pr. Na Jurijevo, Kangleica, Barčica, O Indiji Koromandiji, Breza in hrast so zvene-le, kakor da jih je zapel sam narod. Prelestna belokra-njska govornica, ki je še ni bil oskrnil civilizirani konverza-cijski žargon, je učinkovala ka-kor novo odkritje. Njeno izra-zoslovje je obogatelo naš knji-ževni jezik in Župančič je s svo-jo virtuozno rabo tega zaklada pomnoževal njeno vrednost in do zadnjega posegal v to neu-sahljivo kaščo, kjer se niso pod obilico zrnja nikoli pokazala go-la tla.

A če je "Čaša opojnosti" me-stoma še otrok vihravega neu-rejenega mladeniča, ki prosi, naj mu ne dajo v roke pištole, ker je "preveč radoveden", je predstavila zbirka "Čez plan" (1904.) Župančiča na popolno-ma trdnih novih osnovah. Smrt pijatelja Murna ga je zbolela, toda na koncu je našel iz nje pot v samoto in pogum. To je bilo pri Slovencih novo, kajti Gregorčič je hiral v zagrenje-nosti, Aškerce je postal trmast samotar. Župančič pa je kazal zdravo voljo do življenja, pri-ključil je za vse svoje rojake "Vseh živih dan", malil v svojo dušo židane volje in povedel mladino ob stoletnici Prešerno-vega rojstva naprej "kot strel-ce". Zaključil je zbirko s pro-blematiko "Ptčija Samoživca", ki išče poti k svojemu rodu — a ta, premajhen, se mu poskrrije, da mora pesnik sam iskati poti naprej.

Iskal jo je in potem, ko je "izmeril daljo in nebeško stran", se je znašel kot mož na hribu v začetku "Samogovorov" (1908). Razgledovanje navzgor in na-vzven, resnoba, toda nič resi-gnacije. Obup, ki se mu poraja na dnu srca, odganja od sebe. Od življenja zahteva, naj ga ku-čevr izpočetka v svojstvu dra-

je — če je jeklo bo pel, če ste-klo, naj se zdrobi! To je knjiga pesniških izpovedi najvišje ce-ne. Na eni strani vidimo veliki svet in vprašanja, ki pretresa-jo vesoljno človeštvo; na drugi pesnika, majhnega naroda s sli-ko skromne vaške idile in go-spodarske zaostalosti. Temu se pravi domovina. Pesnikovo sr-ce se zdrami v "Prebujenju". Trdi udarci padajo nanj. Zapelo je, našlo je pot domov. Nasta-la je velepesem "Duma" z res-nično podobo slovenske zemlje v burnih dneh okrog leta 1908, bolečina zemlje s trpljenjem ljudstva v bednih razmerah, po-boda domovine, ki hira ob tem, ko se izseljujejo njeni najbolj-ši sinovi, da zlatijo tujčevu dlan.

In pred pesnikom se razgr-nejo vse strani našega nacio-nalnega vprašanja. Cigava Indi-ja? Komu Bagdad? Hitro mu pogled preskoči na košček do-mače zemlje, in se vpraša: "O, kaj bo z vami, vi mejniki štir-je — Celovec, Maribor, Gorica in Trst?"

Planila je balkanska za njo prva svetovna vojna. Naši mož-je in fantje so padali za tuje imperializme ob Visli, Drini in Soči, otroci so sprasovali mate-re po usodah očetov. Župančič se je pogreznil v otroški svet ugank in Cicibana, ustvaril dve klasični knjigi za otroke: "Sto ugank" ter "Ciciban in še kaj" (1915). In nagnil se je "V zarje Videve" (1920). Pereča nacio-nalna in socialna vprašanja so se pojavljala na obzorju. V "Ko-vaški" je nanizal pregled naj-značilnejših zastopnikov dela na Slovenskem, na koncu zavpil po kovaču naše usode. V "Zebjar-ski" je upodobil Kropo in njeno staro obrt; v "Gladu" je narisal temno ozračje z napetostjo, ki napoveduje prevrat. Že prej je v "Dies irae" s preroško slutnjo napovedal obračun s stariim sve-tom. V tej zmedi časa in dogo-dkov so mu pri srcu goriki iz-gnanci, Brda in Kras ("Zelena čelada"). Korotan ga teži "kot gora". Slovenci smo izgubili Pri-morsko in Koroško, mučna vprašanja rijejo: po pesnikovi duši in jo kličejo na odgovor, da se zamisli nad "Podobo" in vzdihne:

O, da mi je priti do svoje podobe i meni i tebi, narod moj!
Ta "podoba" dobiva posihmal v Župančičevem življenju čeda-lje bolj določen pomen.

Ponovno ga je zamikal tudi satiričen ep, ki naj bi postal po-glej "Dume" osrednja pesnitev Župančičevega genija. Ta ep je "Jerale", poosebljeno nasprotje med materijo in duhom, umet-nikom in filistrom. Župančič mu je napisal prvo poglavje že leta 1902 pri vojakih, a objavil ga je šele l. 1908. Nekako v začet-ku prve svetovne vojne je na-stal "Intermezzo", ki je veliko obetal. Toda tu se je pesniku kmalu ustavilo pero. Napisal je sicer še tretje poglavje (1927), toda na njem ni nič satiričnega, če izvzamemo pointo na koncu. Snov "Jerale" se je pesniku sprevrgla v metafizično razgla-bljanje o najglobljih tajnah živ-ljenja, o stvarstvu in o spo-četju umetnosti. Zato je "Jera-la" moral ostati odlomek.

Država Srbov, Hrvatov in Slovencev je Župančiča prikle-nila h gledališču, vendar ne kot mojstra-umetnika besede, am-pak kot gledališkega uradnika, čeprav izpočetka v svojstvu dra-

maturga, pozneje pa kot upra-vnika. Ta služba je pesnika pri-peljala zopet k Shakespeareju, ki se je zanj vnel že v četrti šo-li in iz katerega je v mladih le-tih napravil prevod "Julija Ce-zarja" in "Beneškega trgovca". Z gledališčem je moral Žu-pančič čez drn in strn. Ni dvo-ma, da mu je ta način dela je-mal veliko časa, ki bi ga lahko uporabil za lastno ustvarjanje. Tako pa je utegnil samo še po-ustvarjati. Ob prevajanju Shakespearja in likanju gleda-liškega jezika so pesniku mine-vala leta v stari Jugoslaviji, vendar je prepesnil petnajst de-stratfordskega dramatika. Pra-toliko drugih del je prevel na gledališko uporabo, kakšnih tri-deset knjig pa obsegajo prevodi romanov, povesti in pesnitev drugih pisateljev evropskega slovesa. Vmes se mu je posre-čilo ujeti še čas za izvirno po-dejansko tragedijo: "Veronika Deseniška" (1924). To delo je zasnoval kot uvod v trilogijo Veronika-Friderik-Urh Celjski "Veronika Deseniška" je ob iz-du močno razburkala duhove. Kaj je prav za prav to delo? — so spraševali kritiki in rece-nzenti. Tragedija ali pesnitev v obliki drame? Ali celo upade pesnika Župančiča? Diskusija je bila dolga in mučna. Naposle-m je potihnila, k sreči brez škod-je za pesnika, a najbrže ne brez škode za slovensko dramo, kajti drugi del trilogije "Friderik" je ostal Župančiču v peresu.

Mimo teh knjig sta posredno-vali čitateljem Župančičevo po-zitijo antologiji "Mlada pota" in "Naša beseda" (1928). Akade-mška založba je izdala pesnikovo "Zbrano delo v štirih knjigah."

Kazalo bi se spregovoriti o Župančičevih motivih z močjo Od Kvarnera ("Čez plan" 1904) do Avstralskih povratnikov (1907) (Novi svet 1949) jih ni deso-po številu. Značilni so med njimi: S' Primorja, Na molu, Kipitan Božo in morda še kateri. Osrednji problem Župančičevega razmišljanja v zadnjih dveh desetletjih življenja je bila "podoba njegovega naroda". Iskal jo je na vse strani, tipa-je za njo z vsemi mogočimi oprn-ki, od pesniških zapiskov "Me-ostrnicami" tja do "Zimzelena pod snegom", ki je izšel pri osvoboditvi 1945. V zadnji zbir-ki sta pesmi "Tja bomo našli pot" in "Osvoboditeljem", tja, bojna pesem partizanov: "Veš, poet, svoj dolg?" pa dala naslov novi antologiji. Tam bomo:

Vrh Možaklje bom stal, pesem svojo rjul, Blegajo to bo čul, Krim odmev do dal, na koncu pa:

plani čez Savo, plavaj čez Dravo, zob za zob in glavo za glavo! —
Zadnja leta pesnikovega živ-ljenja so bila izpolnjena s pre-vajanjem Shakespearjevih "Viharja", "Romea in Julije" ter "Korolana". Še lani je obja-vil prevod Longfellowe "Pesni-sužnja", letos pa Schellevevega "Škrjanca". Prevajal je tudi makedonsko poezijo za zborni-ki je izšel v Ljubljani, napisal pesem povratnikov iz Avstrali-je in slovenil Prešernove nemše pesmi, ki jih je v glavnem pre-pesnil, a ne do konca izpolni-l. Zadnji verzi, namenjeni javno-sti, so bili napis za sarkofag narodnih herojev v Ljubljani. Poslal je tudi šest stihov za čes-titko maršalu Titu ob 57. rojst-nem dnevu, nato mu je smrt po-tegnila pero iz rok.

V nad petdesetih letih dela je slovensko poezijo je Župančič opravil ogromno delo. Očistil je naše pesništvo pesimizma in ga prešinil z bodro voljo do zdra-vega življenja. Sprostil ga je ob-likovno in metrično ter vnesel vanj predmetnost, ki je zame-njala stare rekvizite prejšnjega epigonskih časov. Boril se je za resnico in poštenje kot umetnik in človek. Tako je stopil ob bok Prešernu. Veliko je njegovo de-lo in že zdaj lahko zapišemo, da mu ne bo mogoče najti nasled-nika.

AGENTURA
15813 WATERLOO RD.
KE 1934

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

ČETRТА KNJIGA

(Nadaljevanje)

Mišatka je pogledal babici naravnost v oči in odvrnil:

— Stara mati, potegnil sem vas... Res nisem bil pri Donu, ampak pri Aksinji.

— Po kaj pa si šel tjakaj? Poklicala me je, pa sem šel.

— Zakaj pa si me potegnil, češ da si se z otroki igral?

Mišatka je za hipec povslel glavo, potem pa je dvignil resnicoljubne očke in zašepetal:

— Bal sem se, da me boš zmerjala...

— Počemu pa naj bi te zmerjala? Na-ak... Zakaj pa te je klicala? Kaj si počel ondokaj pri nji?

— Nič. Ko me je zagledala, je zavpila: "Pridi k meni!" Šel sem, odvedla me je v hišo in posadila na stol...

— Nu? — je nestrpno spraševala Iljinična in umetno prikrivala vznemirjenost, ki jo je prevzela.

— ... dala mi je mrljih štruktjev, potlej mi je pa še tole dala. — Mišatka je potegnil iz žepa pokček sladkorja, ga ponesno pokazal in ga spet spravil v žep.

— Kaj pa ti je rekla? Nema- ra te je kaj spraševala?

— Rekla je, naj pridem kdaj k nji v vas, če ne, ji je sami dolg čas, obljubljala je, da bo dala odpustka... Dejala je, naj ne povem, da sem bil pri njej. Če ne, je rekla, te bo babica zmerjala.

— Vidiš jo... — je rekla Iljinična in sopla od zadrževane nejevolje. — Nu, pa kaj, te je kaj spraševala?

— Je.

— Kaj pa je spraševala? Po- vej no, srček, ne boj se!

— Hotela je vedeti: ali mi je kaj dolg čas po očku? Rekel sem, da mi je. Pa je še pozve- dovala, kdaj se bo vrnil in kaj

smo kaj zvedeli o njem, jaz pa sem ji rekel, da ne vem: da se bojuje na vojski. Potlej pa me je posadila sebi na kolena in povedala pravljico. — Mišatku so živo zbleščale oči in nasmešni se je. — Lepo pravljico! O nekem Vanjušku, kako so ga gosi-labodi na perutih nosili, in o Jagi babi.

Iljinična je spodvihnila ustnice, poslušala Mišatkovo pripovedovanje in ostro rekla:

— Nikar ne, vnuček, ne hodi k njej, ni treba. Tudi odpustka ne jemlji od nje nikakršnega, ni treba, če ne, bo zvedel ded in te bo premlatil. Bog ne daj, da bi zvedel ded, živga te bo odril! Ne hodi več, milček!

Toda Mišatka je bil ne glede na strogo prepoved čez dva dni vnovič v Astahovlji hiši. Iljinična je zvedela to, ko je pogledala Mišatkovo srajčko: raztrgani rokav, ki ga ni bila utegnila zjutraj zašiti, je bil lično krpan, na ovratniku pa se je svetil kakor bisernica popolnoma nov gumb. Ker je vedela, da se Dunjaška, ki je bila zaposlena z mlačivjo, ni mogla čez dan ubadati s šivanjem otroške obleke, je Iljinična graja je vprašala:

— Si bil spet pri sosedovih?

— Spet... — je raztreseno spregovoril Mišatka in hitro pridala: — Ne bom več, babica, samo ne bodi huda...

Tedaj je Iljinična sklenila pomeniti se z Aksinjo in jo v trdo prijeto, naj pusti Mišatka pri miru in naj ga ne skuša pridobiti zase ne z darovi ne s pripovedovanjem pravljic. "Nataljo je spravila pod rušo, zdaj bi se pa rada, ta prekleta, prikopala do otrok, da bi preko njih potem opredla Griška. Nu, ta kača! Za snaho se mi ob živem možu ponuja... Pa se ji ne bo posrečilo! Kaj jo bo mar Griška

po takem grehu vzel?" — je pomislila starka.

Njenemu predirnemu in ljubosumnemu očesu se ni prikrilo dejstvo, da se je Grigorij, ko je bil doma, izogibal Aksinji družbi. Sodila je, da je to delal ne iz strahu pred predolgimi jeziki, ampak zato, ker je imel Aksinjo za krivo ženine smrti. Na tihem se je Iljinična nadejala, da je Nataljina smrt za zmeraj ločila Grigorija in Aksinjo in da ne bo Aksinja nikoli prišla v njihovo družino.

Istega dne zvečer je Iljinična zagledala Aksinjo na pristanu pri Donu in jo poklicala:

— Slišiš, stopi no malo k meni, nekaj se moram pogovoriti.

Aksinja je odločila vedri, mirno prišla bliže in pozdravila.

— Veš kaj, draga moja, — je začela Iljinična, ko je vedečno ogledovala zali, ali njej zoprni obraz sosedu. — Zakaj pa tuje otroke speljuješ? Zakaj pa fantka kličeš k sebi in se mu dobrikaš? Kdo te je pa prosil, da mu srajčko zašij in ga oddariš s slehernimi dobrotami? Kaj mogoče misliš, da nihče ne pazi nanj, ko nima matere? Da ne pojde brez tebe? Pa ti da srce, oči tvoje nesramne!

— Kaj pa sem slabega napravila? Kaj pa psujete, babica? — je vprašala Aksinja in zardela.

— Kaj se pravi, kaj slabega? Kaj imaš pravico dotikati se Nataljinega otroka, če si jo ravno ti spravila v grob?

— Kaj pa mislite, babica! Bodite no pametni! Kdo jo je le spravil? Sama si je napravila.

— Pa ne zavoljo tebe?

— Nu, tega pač ne vem.

— Zato pa jaz vem! — je razburjeno kriknila Iljinična.

— Ne vpijte, babica, nisem vaša snaha, da bi vpili name. Jaz imam zato moža.

— V srce ti vidim! Vem, kaj te žene! Nisi snaha, ali rada bi se zrinila! Najprej misliš otroka speljati, potlej se pa še Griška lotiti?

— Ne mislim priti k vam za snaho. S pametjo ste se sprli, babica! Moža imam živga.

— Saj ravno od njega, od živga, bi se rada k drugemu prisemkvala!

Aksinja je vidno prebledela in rekla:

— Ne vem, zakaj ste se obregnili obme in me grdite... Prav nobenemu se ne vsiljujem in se ne mislim vsiljevati, da sem pa vašega vnučka nase navezala — ali je to kaj slabega?

Otrok sama, kakor dobro veste, nimam, a tujih se veselim, tako mi odleže, zato sem ga poklicala... Mislite, da sem ga obdarovala s čim! Mrvico cukra sem dala otroku, kakšno obdarovanje pa je to! In počemu naj bi ga sploh obsipala z darovi? Vidite, jezik otresate, da sami ne veste zakaj!

— Zakaj ga pa prej nisi klicala, ko je bila še mati živa? Kakor hitro pa je Natalja izdihnila, se ti je mahoma odprlo srce zanj!

— Bil je pri meni tudi tedaj že, ko je bila še Natalja, — je rekla Aksinja in se komaj opazno nasmehnila.

— Ne laži, nesramnica!

— Kar vprašajte ga, potlej me pa obkladajte z lažnivko.

— Nu, naj že bo kakor si bo

di, ali za naprej ne smeš malčka več vabiti k sebi. Nič nikar ne misli, da se boš s tem Grigorju kaj prikupila. Njegova žena ne boš nikoli, to si le zapomni!

Aksinji se je od jeze spail obraz, ko je hripavo rekla:

— Molči! Ne bo tebe vpraševal! In nikar se ne vtikaj v tuje zadeve!

Iljinična je hotela še nekaj reči, toda Aksinja se je molče obrnila, stopila k vedricam, sunoma dvignila nosačo na rame in, polivaje vodo, naglo odšla po potki.

Od tega trenutka ob srečavanju ni pozdravila nikogar izmed Melehovljih, hudičevu prevzeto je hodila mimo in širila nosnice, kadar pa je kod zagledala Mišatka, se je plašljivo ozrla in, če ni bilo nikogar v bližini, je stekla k njemu, se sklonila, si ga pritiskla na srce, mu poljubljala zagorelo čelce in čmerikave črne, Melehovlje očke, se smejala in jokala, brez zveze šepetala: "Ljubi moj Grigorevič! Srčkani moj. Joj, mi je dolg čas po tebi! Neumna tvoja tetka Aksinja... Uh, kakšna neumnica!" In potem ji dolgo ni zginil z ustnic drhteč smehljaj, omočene oči pa so sijale od sreče kakor mlademu dekliču.

Proti koncu avgusta je bil mobiliziran Pantelej Prokofjevič. Obenem z njim so iz Tatarskega odšli na bojišče vsi kozaki, ki so mogli nositi puško. V vasi so izmed moškega prebivalstva ostali samo pohabljeni, dečad in plesnivi starci. Mobilizacija je bila splošna in pri zdravniških navodih ni bil nihče oproščen razen popolnih pokve.

Ko je Pantelej Prokofjevič dobil od vaškega atamana ukaz, naj se javi na zbirališču, se je na hitro poslovlil od starke, vnukov in Dunjaške, se krehajoč zgrudil na kolena, se dvakrat do tal priklonil, se pokrižal pred svetimi podobami in rekel:

— Zbogom, ljubi moji! Kaže, da vas ne bom mogel več videti, nemara je prišla zadnja ura. Takole povelje vam dam: mladičito noč in dan, glejte, da boste pred dežjem končali. Če bo treba, najemite koga, da vam bo pomagal. Če se ne vrnem do jeseni, delajte brez mene; v preloge denite, kolikor le morete, žita posejte vsaj desetino. Glej, stara, pametno ravnaj delo, ne zgubi glave! Če se vrneva z Grigorijem ali ne, vam bo kruh najbolj potreben. Voj-ska je vojska, ali brez kruha je

tudi pusto življenje. Nu, Bog vas obvaruj!

Iljinična je pospremila starca do trga, zadnjikrat pogledala, kako šanta vstrie s Hristonjem in hiti za vozom, potem pa si je obrisala s predpasnikom otekle oči in krenila proti domu, ne da bi se ozrla. Na gumnu jo je čakal nedomlateni nasad pšenice, v peči se je to-pilo mleko, otroka že od jutra še nista dobila nič vase, starica je imela sila veliko skrbi, zato je hitela domov, ne da bi se kaj ustavljala; molče se je priklanjala redkim ženskam, ki jih je srečavala; ni se spustila v pogovore, ampak je samo pritrjevalno pokimala z glavo, ko je nek znan glas pomilujoče vprašal: "Si vojaka pospremila, ali kaj?"

Čez nekaj dni je Iljinična, ko je zarana pomolzla, pogrnala krave na ulico in ravnokar mi-

slila oditi na dvorišče, prišlo na uho neko podmolko mogočno grmenje. Ozrla se je, pa ni našla na nebu niti enega oblaka. Kmalu potem se je bučanje ponovilo.

— Ali slišiš, mati, muziko? — je pobaral stari pastir, ki je zbiral čredo.

— Kakšno muziko pa?

— Tisto, ki samo na base pritis-tiska.

(Dalje prihodnje)

ZA 2 DRUŽINI

Hiša za 2 družini, 4 in 4 sobe, v poljski naselbini blizu cerkve sv. Kazimierja, se prodaja 2. fozneza, gura iz cementnih blokov; vse izvrstnem stanju. Cena samo \$8.200. Odprta na ogled od 4. pop. do 9. zv. Zglasite ali pokličite lastnika. — 8221 Medina Ave., EX 9958.

FORNEZI

Novo forneze na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro vzpostavimo. Reseting stane \$15; čiščenje \$5. Premenimo stare forneze na olje ali plin.

CHESTER HEATING CO.
Govorimo slovensko
1193 Addison Rd., UT 1-0396

EUCLID POULTRY

549 EAST 185 ST., KE 8187

Jerry Petkovšek, lastnik

Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svahte, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugaajo.

POPRAVILA NA FORNEZIH

EKSTRA POSEBNE CENE

ZA ČIŠČENJE FORNEZOV

FORNEZ, CEV, DIMNIK

\$4.00 do \$6.00

NATIONAL HEATING CO.

FA 6516 "Dobro znani za dobro delo" FA 6516

POSUGA ŠIROM MESTA

Herculite Hammer Test

PITTSBURGH, Pa. — Despite 10,000 blows every eight hours by these two three pound steel hammers, the "miracle" Herculite glass does not show any sign of wear. This demonstration of one of the newer products of the "Glass Age" is being viewed by Mary Jane Wojcik and Evelyn Kuhlman, obviously impressed by the show. Secret of the strength of the glass, made by the Pittsburgh Plate Glass Company, is a tempering process which makes it four to five times as strong as regular plate glass of the same thickness. It is now widely used for store doors and automobile glazing.

VELIKA FORMALNA OTVORITEV GOSTILNE HRIBAR'S CAFE

16701 WATERLOO RD., vogal E. 167 St.

V SOBOTO, 6. AVGUSTA 1949

Za to priliko bomo servirali okusne pohane in pečene piščance ter druga dobra jedila.

PIVO, VINO IN ŽGANJE.—FINA GODBA ZA PLES.

Slovenec in Hrvate prijazno vabimo, da pridete in se zabavate v prijetni družbi.

FRANK HRIBAR IN SINOVI

ZAHTEVAJTE NAJBOLJŠE

Pick
the
Crop

P.O.C.
Extra Dry
PILSENER
BEER
THE PILSENER BREWING
CO. OF CLEVELAND

ULJUDNO STE VABLJENI NA

VELIKO RAZPRODAJO 40. OBLETNICE

FRANK CERNE JEWELRY CO.

6412 ST. CLAIR AVENUE

od petka, 5. avg. do sobote 13. avg.

Za \$75,000 zlatnine in blaga se vam bo nudilo po najnižjih cenah, s prihranki od 10% do 75%. To bo največja razprodaja kar jih je še imela Černetova trgovina tekom vseh 40 let obstoja v tej naselbini. Torej ne zamudite te prilike, da si prihranite lep denar in nabavite najboljšo zlatnino.

TEKMA

V petek dne 5. avgusta ob pol dveh popoldan. bodo trije izbrani sodniki—Mr. Anton Grdina, Mr. Max F. Traven in Mrs. Albina Novak—navili in zapečatili zapestno uro ter jo položili v okno prodajalne. Vsak obiskovalec, tekom razprodaje, bo imel priliko, da ugane kdaj—po njegovem mišljenju, se bo urca ustavila.—V soboto, dne 13. avgusta ob 7:30 uri zvečer, bodo omenjeni trije sodniki uro odpečatili, da vidijo kdaj se je ura res ustavila in potem pregledali vse listke, da ugotovijo, kdo je najbližje uganil. Nagrade v tej tekmi bodo sledeče:

- 1.-Za \$75.00 hranilni (savings) bond,
- 2.-Za \$50.00 diamantni prstan (moški ali ženski),
- 3.-Za \$27.50 Parker "51" svinčnik in pero,
- 4.-Za \$25.00 hranilni (savings) bond.

Poskusite vašo srečo in prav gotovo se ustavite v Černetovi trgovini tekom omenjenih dni razprodaje, da registrirate vaš odgovor na to uganko.

Prve dni razprodaje bo Mr. Frank Černe osebno navzoč v trgovini, da pozdravi in postreže svoje številne prijatelje in dolgoletne odjemalce, zato ste vsi prav prijazno vabljeni na veliko razprodajo 40. OBLETNICE

FRANK ČERNE JEWELRY COMPANY
6412 ST. CLAIR AVENUE

OD 5. AVGUSTA DO 13. AVGUSTA Trgovina bo odprta vsak dan (tudi sredo) ČERNE-tova trgovina je "air conditioned" od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer.